

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Rennesøy

Emne: Bryned

Bygdelag: Sørbo

Oppskr. av: Haakon Galta

Gard: Galta

(adresse): Sørbo

G.nr. 3 Br.nr. 3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. eller eiga røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

83 aar gamal Galta Haakonmann

SVAR

1

Det vanlige ord for bryne var Kvarstein
sin Kvarstein. Det er den almindelige grove
naturstein

2

Her bruktes no bryner baade av Kvarstein og
naturstein. Her finst ikkje naturbryner
her i bygda den kom vist fra Tillemark

3

Det er sliff at alle redskaber som blir sliff
paa sin rund slipeskin omaa Kvarstein med sin
Kvarstein, dette gjeld alle slags bjaer Kniver
høveldekker kort sagt alt.

4

Her er ingen som har greie paa hva det folk
slutte aa bryne eggen med sin hammer
og derfor kan one ikkje vite hvar det utfoerte
arbeidet eller har det sel til Det er for os som i sig

5

Kjenner ikkje til stovre steiner som det deg
redskapet at og fram paa for aa Kvarstein
Kjenner heller ikkje nokon mindre stein som
bryne fagnitteren brukar. Folk her har aldrig
set slipeskinen med sig paa sladeskiver

6 Dei slippe Ljåam Roar gang dei var heime og
aad. ca 4 ganger um dag. Ljåam var da sjemnd
7

Her bruktes ikkje annarslaks bygnir end av skinn
Markje paa Ljåam eller andre redskapar

8 Faa slage tre dei laga bygnir av Kinnar og ikkje til

Dei tog altid Ljåam av orvet dar dei sliper. Det
ville vera iiraas aa slåpa Ljåam i orvet, og eg har
aldrig set det har vore gjort. Skudgaa slippe dei
til nær i orvet.

Storparten av folk holden eggen fira seg naar dei
sliper; men eg har og set dei som holden eggen mot
sig paa slapskinn.

9 Daa dei bygnar Ljåam setten dei det øvste av
orvet i marken og har vundersiden av Ljåam mot
sig. Paa skubov settor de orvet mellom haara
og bygnar den som dei gjør med Langvoren.

10 Den Roppen dei bar bygnir i, i gamle dagar hadde
me "Skolp". Den var laget av eit utskullet
bradykje

11 Kjennar ikkje til at dei har laga "Skolp"
av okse eller Kurborn her paa vore Rander

12 Skolpen fester dei i ei bevein sin hadde
um livet. Dei bar altid skolpen bage

13 Dei fester altid bygnir enten det var natur-
skinn eller Kinnar, men alltid med natur
hadde dei ikkje det spruta dei paa Rvasskinn
som dei sa her. Ogi sand og tjære og
tre bygnir var ukjent her.

0250

14

Det mjølet som kom av brukken av Kvartierens
Kaller om Kvartierbaak.

15

Viit ikkje um at dette Kvartierbaak bli
brukt som middel mot Ringorm

16

Viit heller ikkje um at Kvartierbaak bli brukt
mod andre sjukdomer Kaldtjald eller skrygg.

17

Det kan vere brukt og har og vere prøvd at dei
kan grove Kvartierbaak ned i jorda for at dei
skulle bli bedre.

18

Hjinnar ikkje dit noke um at bygnat Sala eller
noke ord dei kan fram.

19

Dei sa ikkje da dei spyttet fraa Kvartierens
det kunde vera "Tori" for aa fraa spyttet av mennesket

20

Me Hjinnar ia renna som har noke med Kvartier
 Kvalta sad fraa nibbessen
 og rope hiva eller Kvartier
 Kva vil du med Kvartier
 Kvedja tjaa
 Kva vil du med tjaa
 Liss kaa
 Kva vil du med kaa
 gi Kaa
 Kva vil du med Kaa
 mjølka mjølk
 Kva vil mjølk
 gjetta ort
 Kva vil de med ort | gi folk
 Kva vil du med folk | skappa opp i ein =
 Kjerkefolk

9250